

Projekt Las Cumbres Observatory Global Telescope Network w Polsce

Autor: Jan Pomierny, Astronomia.pl
Wersja: 21 czerwca 2007

Projekt Las Cumbres Observatory Global Telescope Network to niekomercyjna inicjatywa Waynea Rosing'a, byłego wiceprezydenta Google, ale przede wszystkim bardzo zaangażowanego miłośnika astronomii, którego planem jest stworzenie światowej sieci kilkudziesięciu całkowicie zautomatyzowanych, profesjonalnych instrumentów obserwacyjnych przeznaczonych dla naukowców oraz nauczycieli i uczniów.

Projekt LCOGT (wcześniej Faulkes Telescope Project) jest realizowany w Polsce od września 2005 roku. Polska jest pierwszym po Wielkiej Brytanii krajem uczestniczącym w edukacyjnej części programu. Działania sieci LCOGT w naszym kraju został zainicjowany przez dyrektora projektu Faulkes Telescope (projekt ten został później przyjęty przez sieć LCOGT), dr Paula Roche z Wydziału Fizyki i Astronomii Uniwersytetu w Cardiff, po zakończonej sukcesem współpracy z British Council Polska w ramach międzynarodowego programu tej instytucji "SpaceUK" oraz nawiązaniu współpracy z polskim koordynatorem europejskiego programu edukacyjnego "Hands-On Universe, Europe", dr Lechem Mankiewiczem z Centrum Fizyki Teoretycznej PAN. Oprócz British Council Polska, projektu EU-HOU i Centrum Fizyki Teoretycznej PAN projekt LCOGT jest w Polsce koordynowany również przez Polski Portal Astronomiczny - Astronomia.pl, który od początku 2004 roku był partnerem British Council Polska w projekcie "SpaceUK".

W pilotażowym etapie projektu (wrzesień 2005 - styczeń 2006) wzięło udział pięć szkół wyłonionych z listy polskich uczestników projektu EU-HOU (Grudziądz, Niepołomice, Olsztyn, Szczecin i Toruń). Pierwsze rozszerzenie sieci nastąpiło po zakończeniu etapu pilotażowego, w styczniu 2006 roku, gdy do projektu LCOGT dołączyło warszawski XXVII Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Czackiego. Pierwszej ekspansji polskiej sieci towarzyszyło dodatkowo prestiżowe wydarzenie - wizyta Księżniczki Anny w ww. warszawskiej szkole średniej.

Na kolejne rozszerzenie sieci LCOGT polscy koordynatorzy zdecydowali się w drugim kwartale 2006 roku, a jako najlepszy sposób na wyłonienie nowych szkół uznali otwarty, ogólnopolski konkurs edukacyjny dla gimnazjów i liceów. Konkurs "SuperNova Szkoła" rozpoczął się na początku roku szkolnego 2006/07, 12 października i zakończył się 5 stycznia. W wyniku konkursu wyłoniono cztery nowe szkoły (Kraków, Bełżyce i Dzierżoniów), a także zaproszono do sieci Łódzkie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne. Konkurs "SuperNova Szkoła" odbył się pod patronatem honorowym Prof. sir Davida Kinga, Doradcy ds. Nauki Rządu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej i Prof. dr hab. Michała Kleibera, Prezesa Polskiej Akademii Nauk, Doradcy ds. Nauki Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Obecnie polską sieć LCOGT tworzy trzynaście szkół, planetariów i obserwatoriów w die-sięciu miastach Polski. Aktualna lista uczestników sieci jest dostępna pod adresem: <http://faulkes-telescope.com/poland/siecpolsce>.

Ważną częścią projektu LCOGT są programy obserwacyjne, w których uczestniczą uczniowie i nauczyciele ze szkół należących do sieci. Wśród przygotowanych przez naukowców i nauczycieli pracujących dla LCOGT projektów są m.in. programy obserwacji asteroid i galaktyk. Jednym z najbardziej udanych projektów jest opracowany przez polskiego astronoma, dr Krzysztofa Rochowicza z Torunia, program obserwacji supernowych, który pozwala wspólnie śledzić zmian jasności tych obiektów. Współpracę szkół z różnych krajów ułatwia specjalne narzędzie internetowe dedykowane programowi, Portal Supernowych (<http://www.eu-hou.net/spbdadm>), stworzone przez zespół portalu [Astronomia.pl](http://www.astronomia.pl) na zamówienie projektu EU-HOU. W programie uczestniczy obecnie 25 szkół z Chin, Portugalii, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Niemiec i Polski.

Obecnie polscy koordynatorzy sieci LCOGT wraz z brytyjskimi i amerykańskimi partnerami chcą skupić się na rozszerzeniu międzynarodowej współpracy między szkołami uczestniczącym w projekcie - placówkami z Wielkiej Brytanii, Portugalii, Rosji i Polski, a wkrótce najprawdopodobniej również z Francji i Słowacji. Pierwszym etapem współpracy ma być rozwinięcie kooperacji w ramach programów obserwacyjnych. W osiągnięciu tego celu mają pomóc międzynarodowe warsztaty "Las Cumbres Observatory Global Telescope Network British Council European Education Workshop", które odbędą się na początku lipca w Krakowie.

Przedstawiciele koordynatorów sieci LCOGT w Polsce:

Beata Grudzińska

Koordynator Projektów
British Council Poland
Tel. +48 (22) 695 59 53
Tel. kom. +48 662 237 380
Fax: +48 (22) 585 10 64
E-mail: beata.grudzinska@britishcouncil.pl

Lech Mankiewicz

Koordynator EU-HOU w Polsce
Centrum Fizyki Teoretycznej PAN
Tel. kom. +48 502 895 311
E-mail: lech@cft.edu.pl

Jan Pomierny

Kierownik Zespołu
[Astronomia.pl](http://www.astronomia.pl)
Polski Portal Astronomiczny
Grupa Astronomia
Tel. kom. +48 606 248 898
E-mail: j.pomierny@astronomia.pl